
INKOMENSHERSTEL IN KLEI-AKKERBOUW

Jakob Jager

De resultaten van de akkerbouwbedrijven laten in het afgelopen boekjaar 2001/02 een herstel zien na een tweetal jaren waarin het inkomen op een teleurstellend niveau lag. Dit herstel wordt met name veroorzaakt door een stijging van de prijzen van de vrije producten zoals aardappelen en uien door de grote export. Voor de pootaardappelen wordt een prijsstijging voorzien van 77%, tot gemiddeld bijna 25 euro per 100 kg. Voor zaaiuien (+78%) en consumptieaardappelen (+41%) komen de prijzen uit op respectievelijk 12,50 en 11,35 euro per 100 kg. Over alle producten gemeten vallen de opbrengstprijzen gemiddeld 24,5% hoger uit dan het voorgaande jaar. Dit wordt mede veroorzaakt door een krimp in het geoogste areaal hakvruchten door de overvloedige regenval in de laatste helft van augustus en september 2001. De totale productiedaling loopt voor zetmeelaardappelen op tot 10% (inclusief bewaarverliezen). Gemiddeld wordt een daling van de fysieke opbrengsten geraamd van 4,5%. De prijzen van de productiemiddelen stijgen met 2,5%, waarbij vooral meststoffen, arbeid en pacht duurder zijn geworden.

Door bovengenoemde effecten stijgt het gezinsinkomen uit bedrijf gemiddeld met 20.000 euro tot 32.500 euro per ondernemer. Het ligt daarmee circa 9.000 euro boven het langjarig gemiddelde. De besparingen nemen door lagere belastingen in sterkere mate toe en zullen ongeveer 12.500 euro per bedrijf bedragen.

Resultaat Veenkoloniën blijft achter

Door de verschillende opbrengstontwikkelingen per gewas, zijn er grote regionale verschillen waarneembaar. In het Noordelijk kleigebied zijn de akkerbouwers in grote mate afhankelijk van de pootaardappelteelt. De sterke prijsstijging daarvan tikt dan ook flink door in de inkomenspositie. In het Centraal kleigebied (waar behalve pootaardappelen ook consumptieaardappelen en zaaiuien belangrijk zijn) is de verbetering ook fors te noemen. Toch blijven de besparingen duidelijk achter bij het Noordelijk kleigebied. In totaal is er in het Centraal kleigebied over de laatste drie jaren 40.000 euro per bedrijf ontspaard.

Door lagere fysieke opbrengsten en bewaarverliezen van de zetmeelaardappelen vanwege de natte herfst zijn in de Veenkoloniën de inkomens 4.000 euro per ondernemer achtergebleven bij het voorgaande jaar. Dit leidt voor de bedrijven in dit gebied voor het eerst sinds boekjaar 1993/94 gemiddeld tot ontsparingen.

Meer informatie:

PR 1.02: *Landbouw-Economisch Bericht 2002.*

Tabel 1 Resultaten van akkerbouwbedrijven

Boekjaar	Neder-land	Grotere bedrijven					Kleinere bedrijven
		totaal	Noord. klei-gebied	Centraal klei-gebied	Zuidwest. klei-gebied	Veen-kolo-niën	
Opbrengsten-kostenverhouding (pachtbasis)							
1991/92-1995/96	89	90	93	95	90	87	68
1996/97-2000/01	87	89	91	89	87	93	68
1999/00	79	81	88	76	74	92	62
2000/01	80	82	82	79	80	92	61
2001/02 (r)	91	95	104	99	92	89	67
Gezinsinkomen uit bedrijf (x 1.000 euro per ondernemer)							
1991/92-1995/96	25,9	29,8	37,4	37,3	30,1	20,9	5,5
1996/97-2000/01	23,2	28,1	34,3	26,0	28,2	29,6	4,6
1999/00	12,1	14,9	31,1	0,4	8,6	32,5	-0,3
2000/01	12,5	17,0	19,5	6,0	18,5	31,0	-1,0
2001/02 (r)	32,5	42,0	68,0	45,0	39,0	27,0	3,0
Besparingen (x 1.000 euro per bedrijf)							
1991/92-1995/96	5,8	8,0	14,4	11,4	10,5	0,4	-1,9
1996/97-2000/01	-0,2	0,4	8,5	-4,8	1,6	4,4	-3,2
1999/00	-14,5	-18,0	-0,7	-35,9	-25,3	2,6	-9,3
2000/01	-13,5	-16,0	-8,0	-29,0	-9,5	3,5	-8,0
2001/02 (r)	12,5	19,5	63,0	25,5	18,5	-2,5	-4,0

Bron: Bedrijven-Informatienet.